

UZASADNIENIE

Decyzją 12 listopada 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 1 ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 czerwca 2013 roku ponownie ustalił kapitał początkowy M. J. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Wartość kapitału początkowego po przeliczeniu wyniosła 133.975,27 zł. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od dnia 1 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1980 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 80,54%, który został pomnożony przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 983,30 zł. Przyjęto łącznie 29 lat, 9 miesięcy i 11 dni, tj. 357 miesięcy okresów składkowych. Wysokość 24 % kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 88,97 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 133.975,27 zł.

/decyzja z dn. 12.11.2014 r., obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, ustalenie wartości kapitału początkowego – plik III akt ZUS/

M. J. od powyższej decyzji złożył odwołanie w dniu 1 grudnia 2014 roku, wnosząc zastrzeżenia do obliczenia wartości kapitału początkowego jak i naliczania emerytury w oparciu o średnią dalszego trwania życia. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, iż dostarczył organowi rentowemu wszystkie angaże i świadectwa pracy oraz legitymację ubezpieczeniową z wpisami o zarobkach. M. J. podniósł, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami dział kadr wpisał do legitymacji wynagrodzenie za ostatni rok zatrudnienia w danym zakładzie pracy: (...) IV Oddział (...) wpisał do legitymacji wynagrodzenie za okres od 1 stycznia 1977 roku do dnia 19 grudnia 1977 roku (niepełny rok)

w wysokości 48.102,00 zł, miesięcznie 4.373,00 zł. Natomiast po awansie na stanowisko kierownika działu zaopatrzenia oddziału transportowo-osobowego w P. w nowym miejscu pracy odwołujący uzyskał wpis o przychodach za rok 1978 w wysokości 69.156,00 zł, miesięcznie 5.763,00 zł. Odwołujący wskazał, że w (...) P. był zatrudniony w okresie: od dnia 21 grudnia 1977 roku do dnia 10 lutego 1979 roku. M. J. argumentował, że wszystkie angaże ze spornego okresu zatrudnienia w (...) zawierają kategorię zaszeregowania, wysokość stawki oraz określają wysokość premii przyznanej zgodnie z regulaminem premiowania. Wnioskodawca wskazał, iż premia uznaniowa dla innych pracowników umysłowych (...) (poza dyrekcją) była wypłacana w wysokości 10% pensji oraz podniósł, że w takiej wysokości otrzymywał premię przez cały okres pracy w (...) i nigdy nie był jej pozbawiony, natomiast kwoty tej nie ujęto w naliczeniu kapitału początkowego za lata 1972-1976. Odwołujący podniósł, iż z dokumentów Ministerstwa Komunikacji, Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) z grudnia 1974 roku § 14 wynika, że „premia dla innych pracowników umysłowych” jest integralną częścią wynagrodzenia podstawowego. Za niewłaściwie wykonywane obowiązki na danym stanowisku, pracownik może być pozbawiony premii całkowicie lub częściowo na pisemny wniosek bezpośredniego zwierzchnika lub kierownika jednostki. Decyzja o jej pozbawieniu jest na tyle wyjątkowa, że powinna być podana pracownikowi na piśmie za zgodą Rady Zakładowej. Poza tym premie, wydzielone z planowego osobowego funduszu płac, wypłacane były pracownikom niezależnie od wyników finansowych osiągniętych przez daną jednostkę organizacyjną. M. J. zwrócili uwagę, że przez cały okres zatrudnienia w (...) systematycznie był przenoszony do wyższej kategorii zaszeregowania, osiągając najwyższe wynagrodzenie na danym stanowisku, aż wreszcie przeniesiony został na stanowisko kierownicze, co świadczy, że przełożeni nie mieli podstaw do pozbawiania go premii. Podniósł, że nie miał wpływu na rozliczanie przychodów pracowników przez komórki finansowe pracodawcy i wpisywanie ich do legitymacji, którą przedstawiał systematycznie do potwierdzenia kontynuowania zatrudnienia. Ponadto podniósł, iż do obliczenia wskaźnika wysokości kapitału początkowego bardziej korzystne byłoby uwzględnienie przychodów z 1969 roku zamiast roku 1980, albowiem procent porównywania wynagrodzeń

byłby wyższy o 10,72%. Również w roku 1977 poza 353 dniami przepracowanymi w Oddziale Remontowym (...) należy doliczyć 11 dni pracy w (...) P., czego nie wskazano w legitymacji, a wynika z angażu. Odwołujący wyjaśnił także, iż w latach 1977-1978, za które zostało wpisane wynagrodzenie do legitymacji, podane zostały wartości obejmujące pensję miesięczną, dodatek funkcyjny i premię, a do tego dochodzą nadgodziny za dyżury i dlatego kwoty rocznego wynagrodzenia są wyższe niż czyste wyliczenia z trzech podstawowych składników płacy. M. J. wskazał, że nie ma możliwości przedstawienia wysokości innych składników wynagrodzenia, ale grupa zaszerogowania z premią i dodatkiem funkcyjnym została zawarta w angażach, co dodatkowo potwierdzone jest w świadectwach pracy, zawierających stwierdzenie, że otrzymywał premie zgodne z obowiązującym regulaminem premiowania. Skarżący wniósł o uwzględnienie przy obliczaniu kapitału początkowego wszystkich trzech wartości, łącznie z premią, wynikających ze złożonych dokumentów. Podniósł również, iż w okresie zatrudnienia od dnia 1 marca 1979 roku do dnia 31 lipca 1982 roku w Spółdzielni Pracy (...), otrzymywał ryczałtowe wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4.000,00 zł, co wynika z wpisu i wynagrodzenie to winno zostać uwzględnione przy obliczaniu kapitału początkowego w okresie od dnia 1 marca 1979 roku do dnia 31 grudnia 1979 roku, wskazując jednak że jak już wspomniał korzystniejszy jest 1969 rok. Ostatecznie odwołujący wskazał, iż w skarżonej decyzji o naliczeniu kapitału początkowego przyjęto średnie trwanie życia wg GUS dla osób w wieku 62 lat w wysokości 209 miesięcy. Natomiast w decyzji z dnia 14 listopada 2014 roku o przyznaniu emerytury częściowej, wskazano, że dla osoby 65 letniej tj. o 36 miesięcy starszej średnie trwanie życia wynosi 213,3 miesiąca, co oznacza, że średnio dożyje 82 lat i 9 miesięcy. Podniósł, że zwiększenie średniego trwania życia o 40 miesięcy, wpływa w bardzo istotny sposób na wysokość naliczonej emerytury. M. J. argumentował, że aktualna długość życia mężczyzn w Polsce to 73,1 roku, a żaden kraj w Europie nie osiąga tak wysokiej średniej życia mężczyzn, jak przewiduje GUS.

/odwołanie - k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 29 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji. Ponadto wyjaśnił, iż w razie przedłożenia zastępczej dokumentacji, innej niż zaświadczenie o zarobkach lub legitymacja ubezpieczeniowa, w podstawie wymiaru mogą być uwzględnione tylko takie składniki wynagrodzenia określone w aktach osobowych, które przysługiwały bezwarunkowo w czasie trwania zatrudnienia, jako stałe składniki określone kwotowo, np. wynagrodzenie zasadnicze, stałe dodatki określone kwotowo. Inne składniki wynagrodzenia, takie jak: premie, nagrody czy dodatki, mogą być uwzględnione tylko wówczas, jeżeli zachowana dokumentacja wskazuje na ich faktyczną wypłatę w określonej wysokości, od której została odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne. Organ rentowy podniósł, że M. J. nie udowodnił innych wysokości wynagrodzenia, ani za pomocą zaświadczenia od pracodawcy, ani za pomocą jakichkolwiek innych dowodów, wobec czego brak jest podstaw prawnych do zmiany decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 20-21 odwrót/

Na rozprawie w dniu 22 lipca 2015 roku M. J. poparł odwołanie i oświadczył, że nie kwestionuje wysokości wynagrodzeń z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) od dnia 1 marca 1979 roku do dnia 31 lipca 1982 roku przyjętych przez organ rentowy do wyliczenia wysokości kapitału początkowego, pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko i wyjaśnienia wnioskodawcy: 00:01:22, 00:01:59 – płyta CD k. 58, stanowisko pełnomocnika ZUS: 00:01:22 – płyta CD k. 58/

W piśmie procesowym z dnia 26 października 2015 roku wnioskodawca wniósł o uwzględnienie do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru i wysokości kapitału początkowego w spornych okresach, wynagrodzeń wynikających z kart wynagrodzeń z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) oraz zawartych w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) w P..

/pismo z wyliczeniem – k. 71-73/

Na rozprawie w dniu 20 stycznia 2016 roku wnioskodawca poparł odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko pełnomocnika ZUS i wnioskodawcy - k. 88/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. J. urodził się w dniu (...).

/bezsporne, a nadto wniosek o ustalenie kapitału początkowego – k. 1 plik III akt ZUS/

Decyzją z dnia 8 lipca 2004 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy M. J. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych tj. z lat 1968-1969, 1971-1979, 1990-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 56,22% i został pomnożony przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 686,38 zł. Przyjęto łącznie 29 lat, 9 miesięcy i 11 dni, tj. 357 miesięcy okresów składkowych. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 88,97%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 109.971,62 zł. Zakład nie uwzględnił okresu od dnia 14 października 1971 roku do dnia 1 listopada 1971 roku, gdyż w okresie tym ubezpieczony nie podjął pracy po odbyciu zasadniczej służby wojskowej.

/decyzja z dn. 8.07.2004 r. – k. 27 plik III akt ZUS, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 28 plik III akt ZUS/

Decyzją z dnia 17 grudnia 2004 roku po kolejnym przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji płacowej Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił kapitał początkowy M. J. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych tj. lata 1969, 1972-1981, 1984, 1991-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 64,19% i został pomnożony przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 783,69 zł. Przyjęto łącznie 29 lat, 9 miesięcy i 11 dni, tj. 357 miesięcy okresów składkowych. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 88,97%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 117.838,38 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresu od dnia 14 października 1971 roku do dnia 1 listopada 1971 roku, gdyż w okresie tym ubezpieczony nie podjął pracy po odbyciu zasadniczej służby wojskowej.

/decyzja z dn. 17.12.2004 r. – k. 39 plik III akt ZUS, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 40 plik III akt ZUS/

W dniu 2 października 2014 roku M. J. złożył wniosek o emeryturę częściową.

/wniosek – k. 1-6 plik II akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 12 listopada 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu na podstawie art. 1 ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 czerwca 2013

roku ponownie ustalił kapitał początkowy M. J. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Wartość kapitału początkowego po przeliczeniu wyniosła 133.975,27 zł. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od dnia 1 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1980 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 80,54%, który został pomnożony przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 983,30 zł. Przyjęto łącznie 29 lat, 9 miesięcy i 11 dni, tj. 357 miesięcy okresów składkowych. Wysokość 24 % kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 88,97 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 133.975,27 zł.

/decyzja z dn. 12.11.2014 r. – plik III akt ZUS, ustalenie wartości kapitału początkowego – plik III akt ZUS/

Do obliczenia wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął następujące dochody stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawcy:

- 1971 rok – 3.600,00 zł;
- 1972 rok – 22.200,00 zł;
- 1973 rok – 29.050,00 zł;
- 1974 rok – 33.600,00 zł;
- 1975 rok – 33.600,00 zł;
- 1976 rok – 33.600,00 zł;
- 1977 rok – 48.102,00 zł;
- 1978 rok – 69.156,00 zł;
- 1979 rok – 46.400,00 zł;
- 1980 rok – 48.000,00 zł;

/obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – plik III akt ZUS/

Decyzją z dnia 14 listopada 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury częściowej od dnia 8 listopada 2014 roku tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury częściowej i obliczył jej wysokość na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do wyliczenia wysokości świadczenia organ rentowy przyjął kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 88.029,10 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 426.869,07 zł, średnie dalsze trwanie życia w wysokości 213,30 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury przyjęta do ustalenia wysokości emerytury częściowej wyniosła 2.413,96 tj. $(88.029,10 \text{ zł} + 426.869,07 \text{ zł}) / 213,30$). Emerytura częściowa wynosi 50 % kwoty emerytury obliczonej zgodnie z zasadami określonymi w art. 26, czyli 1.206,98 zł.

/decyzja – k. 13-14 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 5 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy M. J. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Wartość kapitału początkowego wyniosła 135.218,82 zł, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 81,80

% i podstawą wymiaru kapitału początkowego w wysokości 998,69 zł. Do obliczenia wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od dnia 1 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1980 roku. Przyjęto łącznie 29 lat, 9 miesięcy i 11 dni, tj. 357 miesięcy okresów składkowych. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 88,97%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. Organ rentowy uwzględnił do obliczenia wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego zarobki z lat 1977-1979 na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

/decyzja z dn. 5.11.2015 r. – plik III akt ZUS, ustalenie wartości kapitału początkowego – plik III akt ZUS, pismo – k. 77/

W okresie od dnia 25 czerwca 1968 roku do dnia 19 grudnia 1977 roku M. J. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) w pełnym wymiarze czasu pracy. W powyższym okresie zatrudnienia wnioskodawcy początkowo powierzono stanowisko referenta w ramach wstępnego stażu pracy od dnia 25 czerwca 1968 roku do dnia 21 października 1969 roku, od dnia 22 października 1969 roku do dnia 13 października 1971 roku M. J. odbywał zasadniczą służbę wojskową, od dnia 2 listopada 1971 roku do dnia 30 listopada 1972 roku pracował na stanowisku referenta technicznego, od dnia 1 grudnia 1972 roku do dnia 30 listopada 1973 roku zajmował stanowisko starszego referenta technicznego, od dnia 1 grudnia 1973 roku do dnia 30 kwietnia 1977 roku powierzono mu stanowisko starszego inspektora gospodarki materiałowej, zaś od dnia 1 maja 1977 roku do dnia 19 grudnia 1977 roku stanowisko specjalisty do spraw gospodarki materiałowej.

/świadectwo pracy – k. 3-3 odwrót plik III akt ZUS/

Dochód wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) od dnia 25 czerwca 1968 roku do dnia 19 grudnia 1977 roku wynosił odpowiednio:

- w 1968 roku – 8.607,00 zł;
- w 1969 roku – 17.639,50 zł;
- w 1971 roku – 4.414,00 zł;
- w 1972 roku – 30.868,00 zł;
- w 1973 roku – 40.530,00 zł;
- w 1974 roku – 45.085,00 zł;
- w 1975 roku – 50.055,00 zł;
- w 1976 roku – 47.420,00 zł;
- w 1977 roku – 48.102,00 zł.

/karty wynagrodzeń z lat 1968-1977, karty zasiłkowe – akta osobowe w kopercie k. 44, legitymacja ubezpieczeniowa – k. 13, wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego – k. 82-84/

Następnie w okresie od dnia 21 grudnia 1977 roku do dnia 10 lutego 1979 roku M. J. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) w P. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownika działu zaopatrzenia.

/świadectwo pracy – k. 5-5 odwrót plik III akt ZUS/

Przedsiębiorstwo Państwowej (...) w P. w likwidacji (wcześniej Przedsiębiorstwo (...) w Ł. Oddział (...) w P.) wystawiło wnioskodawcy zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za okres od dnia 21 grudnia 1977 roku do dnia 10 lutego 1979 roku. Wynagrodzenie wnioskodawcy wynosiło odpowiednio:

- w 1977 roku – 1.869,00 zł;
- w 1978 roku – 72.632,00 zł;
- w 1979 roku – 8.491,00 zł.

/bezsporne, a nadto zaświadczenie Rp-7 – akta osobowe w kopercie k. 44/

Przy przyjęciu dotychczas uwzględnionych przez organ rentowy wynagrodzeń M. J. oraz w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)

w Ł. Oddział (...) od dnia 25 czerwca 1968 roku do dnia 19 grudnia 1977 roku zarobków w wysokościach wynikających z kart wynagrodzeń, kart zasiłkowych i legitymacji ubezpieczeniowej, a w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) w P. od dnia 21 grudnia 1977 roku do dnia 10 lutego 1979 roku zarobków w wysokości wskazanej w zaświadczeniu o zatrudnieniu

i wynagrodzeniu (uwzględnionych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 5 listopada 2015 roku) tj. zarobków stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w następujących wysokościach:

- 1971 rok – 4.414,00 zł;
- 1972 rok – 30.868,00 zł;
- 1973 rok – 40.530,00 zł;
- 1974 rok – 45.085,00 zł;
- 1975 rok – 50.055,00 zł;
- 1976 rok – 47.420,00 zł;
- 1977 rok – 49.971,00 zł;
- 1978 rok – 72.632,00 zł;
- 1979 rok – 48.491,00 zł;
- 1980 rok – 48.000,00 zł;

wskaźnik podstawy wymiaru kapitału początkowego wyliczony z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od dnia 1 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1980 roku wynosi

99,03 %, natomiast wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 152.225,15 zł.

/wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego – k. 82-84, hipotetyczne obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 85, hipotetyczne wyliczenie kapitału początkowego – k. 86/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zachowaną dokumentację kadrowo-płacową ze spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) oraz w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) w P. przede wszystkim w postaci kart wynagrodzeń, kart zasiłkowych, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, w oparciu o zapisy z legitymacji ubezpieczeniowej, dokumentację zgromadzoną w aktach rentowych, a także w

oparciu o hipotetyczne wyliczenie wysokości wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz kapitału początkowego dokonanego przez organ rentowy w oparciu o zachowaną dokumentację płacową wnioskodawcy.

Podkreślić należy, że wobec wydania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzji z dnia 5 listopada 2015 roku, którą organ rentowy uwzględnił do obliczenia wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego M. J. zarobki z lat 1977-1979 na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionego przez Przedsiębiorstwo Państwowej (...) w P. w likwidacji za okres od dnia 21 grudnia 1977 roku do dnia 10 lutego 1979 roku, okres ten znalazł się poza przedmiotem sporu.

Sąd pominął natomiast dowód z układu zbiorowego pracy dla pracowników zatrudnionych w Przedsiębiorstwie (...) z dnia 31 grudnia 1974 roku, albowiem ostatecznie żadna ze stron nie kwestionowała zarobków uwzględnionych w kartach wynagrodzeń wnioskodawcy ze spornego okresu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 748, z późn. zm.), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Z kolei z mocy art. 15 ust. 1 analizowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 tego samego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym złożono wniosek o emeryturę lub rentę.

Z kolei ust. 6 tego samego przepisu stanowi, że na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z ust. 4 w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

Natomiast w myśl art. 16 cytowanej ustawy przy ustalaniu kolejnych dziesięciu lat kalendarzowych – przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

Kwestię ponownego ustalenia kapitału początkowego reguluje art. 175 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w myśl którego ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114.

Zgodnie zaś z art. 114 ust. 1, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Według § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Należy podkreślić, iż Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Wskazana regulacja § 21 ust. 1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, że wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r. - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997r. - III

AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 - III Aur 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III Aur 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Mając powyższe na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornymi okresami zatrudnienia wnioskodawcy, co dało Sądowi podstawę do oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji w świetle zarzutów odwołującego.

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego. Chodzi tutaj o umowy pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia. W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zachodzą podstawy do uwzględnienia w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) od dnia 25 czerwca 1968 roku do dnia 19 grudnia 1977 roku dochodów wynikających z niekwestionowanych przez strony kart wynagrodzeń, kart zasiłkowych oraz wpisu do legitymacji ubezpieczeniowej oraz w okresie zatrudnienia skarżącego w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) w P. od dnia 21 grudnia 1977 roku do dnia 10 lutego 1979 roku zarobków wynikających z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, który to okres ostatecznie nie był przedmiotem sporu wobec zaliczenia przez organ rentowy zarobków w nim wskazanych w przedmiotowym dokumencie decyzją z dnia 5 listopada 2015 roku. Zdaniem Sądu te zachowane dokumenty wskazują na wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy w całym spornym okresie w sposób niewątpliwy.

Sąd mając na uwadze wszechstronne zbadanie sprawy zobowiązał organ rentowy do przeliczenia kapitału początkowego wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku w najkorzystniejszym jego wariantcie, przy przyjęciu dotychczas uwzględnionych przez organ rentowy wynagrodzeń M. J. oraz w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Oddział (...) zarobków w wysokościach wynikających z kart wynagrodzeń, kart zasiłkowych i legitymacji ubezpieczeniowej, a w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. zarobków w wysokościach wskazanych w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

W ocenie Sądu takie wyliczenia pozwalają ustalić wysokość wynagrodzenia, jaką wnioskodawca w wyżej wymienionym okresie niewątpliwie otrzymał.

Organ rentowy dokonał stosownego wyliczenia wysokości kapitału początkowego oraz wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Niewątpliwie również przejęte do obliczenia lata 1971-1980 są najkorzystniejszymi z całego okresu ubezpieczenia skarżącego. Tak wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 99,03 %, a wysokość kapitału początkowego wyniosła 152.225,15 zł i jest to korzystniejsze od dotychczasowego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (81,80 %) oraz kapitału początkowego (135.218,82 zł) ustalonych decyzją z dnia 5 listopada 2015 roku - wydaną w toku postępowania.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił kapitał początkowy M. J. na dzień 1 stycznia 1999 roku przy przyjęciu, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 99,03%.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wypożyczając akta rentowe.

29.02.2016r.